

ZÂBİTÂNIN SURETİ TERFİİ HAKKINDA BAŞVEKÂLETTEN GELEN (1/947) NURAMALI KANUN LÂYİHASI, MÜDAFAAİ MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATASI

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekâlet 10 Mayıs 1926
Kağaz Mahsus Müdürlüğü
Adet
6/1996

Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Ordu Zâbitân Heyetinin sureti terfii hakkında Müdafaa-i Milliye Vekâletince tanzim edilen İcra Vekilleri Heyetinin 6 Mayıs 1926 tarihli içtimaında tezkere ve Meclisi Âlîye arzı tasvîp olunan Kanun lâ-yihası takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Türkiye
Büyük Millet Meclisi 18 5 . 1926
Müdafaa-i Milliye Encümeni
Adet
1/947

MÜDAFAAİ MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATASI

Riyaseti Celileye

Ordu Zâbitân Heyetinin sureti terfii hakkında Başvekâletten gelip Encümenimize havale olunan 10 Mayıs 1926 tarihli ve 6/1996 numaralı tezkere ile merbutu lâyiha kanuniye ve esbabı muclbe mazbatası tezkir ve müzakere olundu.

Ordu Heyeti Zâbitânının hak ve istikballerini her türlü tereddüt ve endişeden âzâde olarak kat'i mahiyette tayin edecek bir terfi kanunumuna ihtiyaç mut-laktır. Hükümetçe teklif olunan lâyiha kanuniye bu itibarla elzem ve muvafık görüldükten bazı tadilâtlarla kabul edilmiş olduğundan Heyeti Umumîyeye arz olunur.

Müdafaa-i Milliye Encümeni

Reisi namına

Karahisarşahip

Musa Kâzım

Mazbata Muharriri namına

Kâtip
Kocaeli
İbrahim

Aza
İbrahim

Aza
Bitlis
Muhittin Nami

Aza
Malatya
Mahmut Nedim

Aza
İbrahim

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ordu Zâbitân Heyetine mahsus terfi kanunu

Madde 1. Ordu Zâbitân Heyeti âtidedeki sınıflardan müteşekkildir.

A, Muharip Sınıflar - (Piyade, süvari, topçu, hava, istihkâm, Muhabere).

T, Muavin sınıflar - (Demiryol, otomobil, nakliye, sıhhiye Baytariye, levâzım, harita, sanayi harbiye)

Madde 2. Ordu Zâbitânının rütbeleri âtide gösterilmiştir :

Müşir
Birinci Ferik
Ferik
Mirliva
Miralay
Kaymakam
Binbaşı
Yüzbaşı
Birinci Mülâzım
Mülâzım
Zâbit Vekili

Madde 3. Zâbitânın terfileri işbu kanuna tevfiқан icra olunur.

Terfi için asıl olan kıdem ve ehliyettir. Hazır ve seferde fevkalâdeden kıdem zammı ve terfi yapılmaz.

Madde 4. — Zabitânın rütbe kıdemleri mezkûr rütbeyi ihraz ettiklerini âmir kararı âli metninde muharrer tarihten başlar. Aynı rütbede olup müsavi ve muadil vazifede bulunan vazife ve makamat ashabi beynindeki kıdem, memuriyet ve vazifeye tayin tarihine göre değil, rütbeye nasip tarihlerine göre hesap ve itibar olunur.

Madde 5. — İlk zâbitlik rütbesine aynı günde terfi etmiş olan zabitan beynindeki kıdem, mektep tahsilinde kazandıkları ehliyet numaralarına göredir. Aynı nasıplı zabitanlardan harbiye mektebinden çıkanlar diğer suretle yetişmiş olanlara tekaddüm ederler. Aynı günde terfi eden zabitan beynindeki kıdem evvelki rütbelerindeki nasıp tarihlerine göre hesap olunur.

Madde 6. — Kadro mucibince rütbesinin mütenazırı olan kıt'adan mâfevk kıt'ada istihdamlarına Nizam hâsıl olanların bilfiil ehliyet gösterdikten başka o vazifeden mâfevk makam için dahi müsait sicil almış olmaları halinde bu gibiler hemrütbelerinin kıdemlisi sayılırlar.

Madde 7. — Maznunen işten el çektirilenlerden muhakeme neticesinde beraat edenlerin açıkta geçirdikleri müddet askerlik hizmetlerinden mahsup edilir. Ancak muhakemede buldukları müddetçe terfi sırası gelenlerin muhakeme neticesine kadar terfileri yapılmaz. Neticede beraat edenler eski kıdem sırasını muhafaza ve terfi şartlarını haiz oldukları takdirde emsalinin terfi tarihinden muteberen terfi ederler.

Madde 8. — Zabitanın divanı harplerce mahkûm edildikleri hapislik müddetleri kıdemlerinden kesilir.

Mezuniyetlerini kabule şayan mazereti olmaksızın geçirenlerin geçirdikleri müddetler kıdemlerinden kesilir.

Ecnebi mekteplerde tahsil için Hükümetçe gönderilmiş veya kendi hesabına gitmiş olanlardan yolsuzluklarından dolayı Hükümetçe geriye çağırılanların veya avdetlerinde muvafık sicil alamayanların tahsil için geçirdikleri müddetler kıdemlerinden kesilir. Bunlardan Hükümetçe gönderilmiş olanların askerlik hizmetlerinden tahsil müddetleri çıkarılır.

Madde 9. — Livahğa ve daha mâfevk rütbeye terfi ettirilecek zabitan ile umum erkânıharp zabitanının terfileri mâfevk rütbeye terfi liyakatları sicil ile tasdik edildikten sonra Erkânı Harbiye Umumiye Riyasetinin muvafakatiyle Müdafaa-i Milliye Vekâletince teklif ve aklusul icra edilir.

Madde 10. — Umum zabitanın terfi hak kazanmaları için her rütbede fiilen asgari bulunacakları müddet âtide gösterilmiştir. Harp takdîrnamesiyle taltif edilenler ve 16 ncı maddedeki kıdemleri alanlar dahi işbu müddetleri fiilen ikmâl etmek mecburiyetindedirler.

Zâbit Vekili	6 ay
Mülâzım	3 sene
Birinci Mülâzım	3 sene
Yüzbaşı	6 sene

Birbaşı	4 sene
Kaymakam	3 sene
Miralay	3 sene
Mirliva	3 sene
Ferik	3 sene
Birinci Ferik	3 sene

Harbiye Mektebinden çıkan zabitanâ zâbit vekili rütbesi verilir. Bunlar altı ay sonra gösterecekleri liyakata nazaran mâfevkleri tarafından yapılacak teklifle münhal aranılmıyarak mülâzımlığe naspolunurlar. Tıp Fakültesi askeri kısmından ve Askerî Baytar Mektebinden çıkanlara mülâzımlık rütbesi, Tıp ve Baytar Tatbikat Mektep ve seririyatlarında bir seneyi bitirdikten sonra ehliyetleri tasdik edilen mülâzım tabip ve baytarlara da birinci mülâzımlık rütbesi verilir. Bunlar orduya gönderilerek tâlimatı dairesinde iki sene kıt'a ve hastahanelerde (baytarlar kıt'a ve bakteriyolojihanelerde) staj gördükten sonra yüzbaşığa terfi edilir.

Askerî tıbbiyeden çıkan eczacı ve dişçi talebeye mektepten çıktıkları zaman mülâzımlık ve askerî tababet tatbikat mektebinde bir sene mübarese kazandıktan ve ehliyetini ispat ettikten sonra da birinci mülâzımlık rütbesi verilir. Tabip, baytar ve eczacı mülâzımlardan muvaffakiyetle imtihan veremeyenlerin kıt'alarda ve hastahanelerde terfi liyakat sicili alıncaya kadar birinci mülâzımlık rütbesine terfileri yapılmaz.

Madde 11. — Hiçbir zâbit mensup olduğu sınıfın kıt'asında rütbesine ait asgari müddetin ikmal üçte biri kadar bilfiil hizmet etmedikçe terfi edemez. Ancak hakkında kadro mucibince rütbesinin mukabili kıtaat bulunmayan zabitanın terfileri mâfevklerinden alacakları siciller üzerine yapılır.

Mütehasıs tabip ve baytar ve kimyagerlerin hastahanelerdeki ihtisas hizmeti, kıt'a hizmeti olarak kabul edilir.

Sanayiî harbiye, harita, levâzım sınıflarına mensup zâbitân, sınıflarına ait kadro dahilinde, mâfevklerinden alacakları siciller üzerine terfi ederler.

Ancak, birinci fıkrada mezkûr kıt'a zâbitânından gayri mezkûr fıkradaki emsali nasıplılardan evvel terfi edemez.

Madde 12. — Miralay rütbesine kadar (dahil) her sınıfın mensubu kendi sınıfı dahilinde terfi eder.

Miralayların daha yüksek rütbeye terfi veya fırka kumandanlığına tâyini için kendi sınıfı dahilinde münhal aramak mecburi değildir. Fakat tâyin olunacak kıt'a veya vazifeye ehliyet sicili almış olması şarttır.

Madde 13. — Harp esnasında fevkalâde yararlık gösteren zâbitan harp takdirnamesiyle taltif kılınır. Bu takdirname muharebelerde bilfiil ateş altında fevkalâde yararlık mukabilinde ve mâfevk makamlarca müteselsilen tasdik kılınacak inhalar üzerine verilir.

Takdirname ile taltif inhaları hiç bir makam tarafından iptal edilemeyip menfi bir mütalâası olan makamca mütalâası zikredilmek suretiyle mâfevke takdim ve Başkumandanlıkça taltifleri takarrür edenlerin isimleri Müdafaaî Milliye Vekâletine gönderilir. Vekâletçe Riyaseti Cumhuriyetin imza ve tasdikine iktiran ettirilir.

Birinci defa harp takdirnamesi alan zâbite işbu takdirname ile beraber rütbesinin iki maaş ve muhasesatı yekûnu miktarı mükâfatı nakdiye verilir.

Aynı rütbede ikinci bir harp takdirnamesi alan zâbit rütbesinin asgari müddetini bitirir bitirmez terfi ettirilir.

Madde 14. — Ay, gün hesabıyla bir rütbede cem'an iki sene ve daha fazla müddeti raporla sâbit hizmetlerde veya tebdilhavada geçirenler tekaüt adedilir.

Madde 15. — Esir zâbitânın terfileri esaretlerini müteakip kıtaat veya müessesatın yapacakları sicillere göre tespit ve fakat avdetlerinde tahkikat neticesinde esaretlerinin iztirari ve esaret hayatlarının her türlü şâibeden berî olduğunun tahakkukuna nazaran nasıp tarihleri esarettan avdetleri tarihinden muteber olmak üzere yapılır.

Esarettan kaçarak sefer esnasında vatana avdet edenler kıdemlerinden bir şey kaybetmezler.

Madde 16. — Erkânıharbiye Mektebi tahsilini muvaffakiyetle bitirenlere verilmekte olan dört sene kıdem zammı âtide gösterilen şartlarla taksim olunur.

a) Tahsilini muvaffakiyetle bitirerek çıkanlara bir sene tahsil kıdem zammı,

b) Bunlardan kıt'ada ve Erkânı Harbiye vazâifinde iki sene zarfında ibrazı ehliyetle Erkânı Harbiye vazâifine liyakatları tasdik olunanlara daha iki sene Erkânıharp kıdem zammı verilir.

c) Emsali arasında fevkalâde temayüz ettikleri müteselsilen tasdik olunanlar meyanından temayüz ettikleri Erkânı Harbiye Umumiye Riyasetince dahi tasvip edilenlere bir sene daha kıdem zammı verilir.

e) Kaymakam rütbesinden yukarı rütbelerde kıdem zammı verilmez.

h) Tatbikat mekteplerinde Tabip ve Baytarların muavinliğe ayrılanlarından muvaffakiyetle imtihan

verip mütehasıs diploması alacaklara bir sene ve başmuavinlerinden iki sene müddetlerini muvaffakiyetle itmam edenlere ayrıca bir sene kıdem zammı verilir.

1) Ezcacılardan tatbikat mekteplerinde kimyager yetiştirilmek üzere Muavin Ezcacılığa ayrılanlara iki sene tahsili muvaffakiyetle bitirmek şartıyla bir sene kıdem zammı verilir. Yukarıki fıkralara tevfiikan kıdem zammı almış olanlar, aldıkları kıdem zamlarıyla tashih edilen nasıp tarihlerine nazaran emsalleri terfi etmiş ve kendileri de rütbeleri müddeti asgâri terfi etmiş ve kendileri de rütbeleri müddeti asgâri terfi etmiş iseler derhal, değilseler bu iki şartın itmamında terfi ettirilirlir.

Madde 17. — Terfiler her sene 30 Ağustos Zafferan Bayramı günü o sene için muteber kadrodaki münhallere göre yapılır. Terfi şeraitini haiz zâbitân mevcut oldukça münhaller kâmilan kapatılır.

Madde 18. — Terfide esas olan ehliyet sicil ile taayyün eder. Siciller talimatnamei mahsusuna tevfiikan tanzim olunur. Bunda esas, beden, ahlâken ve ilmen vazifesinde liyakat ve mâfevk vazifeye de ehliyettir.

Madde 19. — Bu kanuna muhalif bilcümle mevaddı kanuniye ve mukarrerat mülğadır.

Madde 20. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 21. — Bu kanunun icrasına Müdafaaî Milliye Vekili memurdur.

6 Mayıs 1926

Başvekil	Adliye Vekili
İsmet	Mahmut Esat
Müdafaaî Milli Vekili	Bahriye Vekili
Recep	İhsan
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
M. Cemil	Doktor Tefik Rüştü
Maliye Vekili	Maarif Vekili
Hasan Hüsnü	Mustafa Necati
Nafia Vekili	Ziraat Vekili
Behiç	Mehmet Sabri
Ticaret Vekili	Sihhiye ve Muaveneti
Ali Cenani	İçtimaiye Vekili
	Doktor Refik

Müdafaaî Milliye Encümeninin Tadili

Ordu Zâbitân Heyetine Mahsus Terfi Kanunu

Madde 1. — Türkiye Cumhuriyeti ordusu zâbitân heyeti atideki sınıflardan müteşekkildir :

A) Muharip sınıflar (piyade, süvari, topçu, hava, istihkâm, muhabere).

B) Muavin sınıflar (demiryolu, otomobil, nakliye, sıhhiye, baytariye, levazım, harita, sanayii harbiye).

Madde 2. — Aynen.

Madde 3. — Zabitanın terfileri işbu kanuna tevfikân icra olunur.

Terfi için asıl olan kıdem ve ehliyetdir. Hazar ve seferde fevkalâdeden kıdem zammı ve terfi yapılmaz. Ancak 16 ncı madde mucibince rütbesinin iki derece mâfevki makam için müsait sicil almış olanlar bu kayıttan istisna edilebilir.

Madde 4. — Aynen.

Madde 5. — Aynen.

Madde 6. — Aynen.

Madde 7. — Aynen.

Madde 8. — Zabitanın Divan Harplerce mahkûm edildikleri hapislik müddetleri kıdemlerinden kesilir. Mezuniyetlerini kabule şayan mazerete müstenit olmaksızın geçirdikleri bil'muhakeme sabit olanların izinsiz geçirdikleri müddetler kıdemlerinden kesilir.

Ecnebi memleketlerde tahsil için Hükümetçe gönderilmiş veya kendi hesabına gitmiş olanlardan yol-suzluklarından dolayı Hükümetçe geriye çağırılanların veya avdetlerinde muvafık sicil alamayanların tahsil için geçirdikleri müddetler kıdemlerinden kesilir. Bunlardan Hükümetçe gönderilmiş olanların askerlik müddetlerinden tahsil müddetleri çıkarılır.

Madde 9. — Aynen.

Madde 10. — Aynen.

Madde 11. — Aynen.

Madde 12. — Aynen.

Madde 13. — Harp esnasında fevkalâde yararlık gösteren zâbitân, harp takdirnamesiyle taltif olunur. Bu takdirname muharebelerde bilfiil ateş altın-

da fevkalâde yararlık mukabilinde ve mâfevk makamlarca müteselsilen tasdik kılınacak inhalar üzerine verilir.

Takdirname ile taltif inhaları hiçbir makam tarafından iptal edilemeyip menfi bir mütalâası olan bir makamca mütalâası zikredilmek suretiyle mâfevkinâe takdim ve Başkumandanlıkça taltifleri takarrür edenlerin isimleri Müdafaa-i Milliye Vekâletine gönderilir. Vekâletçe Riyaseti Cumhuriyetin imza ve tasdiğine iktiran ettirilir.

Birinci defa harp takdirnamesini alan zâbite işbu takdirname ile beraber Müdafaa-i Milliye bütçesine mevzu mükâfatı nakdiye tertibinden maatahsisat rütbesinin iki maası miktarında mükâfat verilir.

Aynı rütbede ikinci bir harp takdirnamesini alan zâbit rütbesinin asgarî müddetini bitirir bitirmez terfi ettirilir.

Madde 14. — Ay, gün hesabıyla bir rütbede cem'an iki sene ve daha fazla müddeti raporla sâbit hizmetlerde veya tebdilhavada geçirenler tekaüt edilir.

Ancak Muhabere veya musademede mecruh olan zâbitân için bu müddet üç senedir.

Madde 15. — Aynen.

Madde 16. — Aynen.

Madde 17. — Terfiler, her sene 30 Ağustos Zaffer Bayramı günü o sene için muteber kadrodaki münhallere göre yapılır.

Madde 18. — Aynen.

Madde 19. — Türkiye Büyük Millet Meclisi takdirnamesiyle usulü taltif hakkındaki 13 Eylül 1337 tarihli kanunla işbu kanuna muhalif kâffe ahkâm ve mukarrerat mülğadır.

Madde 20. — Aynen.

Madde 21. — Bu kanunun ahkâmını icraya Müdafaa-i Milliye Vekili memurdur.